

Omyndiga som önskar driva eget företag

Föräldrar till omyndiga barn ska tillvarata barnets rättigheter och intressen samt se till barnets bästa. Föräldrar ansvarar även för att fatta beslut om den omyndiges ekonomiska och juridiska angelägenheter. En förälder som är vårdnadshavare är även förmyndare för barnet. Vissa rättshandlingar kräver, förutom förmyndarnas samtycke, även överförmyndarnämndens samtycke.

Föräldrar får inte låta en omyndig driva rörelse, om denne är under 16 år. Under vissa förutsättningar får föräldrar, om överförmyndarnämnden samtycker till det, låta ett barn **som fyllt sexton år** driva rörelse som medför bokföringsskyldighet enligt bokföringslagen. Endast med överförmyndarnämndens samtycke får föräldrar själva driva en sådan rörelse för den omyndiges räkning.

Enligt lag, 13 kap 13 § föräldrabalken, får överförmyndarnämnden lämna samtycke, endast om *”den omyndiges ekonomiska och personliga förhållanden är sådana att det med beaktande av rörelsens art är lämpligt att samtycke ges.”* För att överförmyndarnämnden ska kunna göra en bedömning härvidlag krävs naturligtvis att ansökan innehåller relevant information om nyss nämnda förhållanden.

Framförallt innebär regeln, att den rörelse som avses bedrivas inte medför alltför stora ingrepp eller risker för den omyndiges ekonomi. Lagstiftaren har velat undvika att omyndiga skuldsätter sig och riskerar att gå i personlig konkurs. En omyndig som med överförmyndarnämndens samtycke bedriver näring får enligt lag, 9 kap 5 § föräldrabalken, själv ingå rättshandlingar inom ramen för rörelsen, dock inte köpa eller sälja fast egendom och bostadsrättslägenhet. Detta betyder att om överförmyndarnämnden samtyckt till rörelse får den omyndige, för firmans räkning, förvärva egendom, låna pengar, låna ut pengar, ingå borgensförbindelse, pantsätta egendom, teckna abonnemang och ingå kreditavtal med mera.

Överförmyndarnämndens samtycke innebär inte någon befrielse från skyldigheter som i övrigt åvilar den som vill driva rörelse, exempelvis att anmäla registrering i handelsregistret med mera.

Om bolagsformer och risker

Överförmyndarnämnden gör en bedömning av hur stort ekonomiskt risktagande rörelsen medför för den omyndige. Olika former av rörelser medför olika grad av risk för den omyndiges ekonomi. I en **enskild firma** eller i ett **handelsbolag** ansvarar den omyndige, tillsammans med de andra bolagsmännen, för alla ekonomiska förpliktelser som rörelsen medför. Ett handelsbolag består av flera bolagsmän. Bolagsmännen är personligt och solidariskt ansvariga för att rörelsens avtal hålls och skulder betalas. Det innebär att den som har ett ekonomiskt krav på rörelsen kan kräva betalning av hela beloppet hos vem som helst av bolagsmännen. Bolagsmännen ansvarar för rörelsens skulder med hela sin förmögenhet.

Ett **kommanditbolag** innebär en lägre risk. Ett kommanditbolag är en särskild form av handelsbolag. I ett kommanditbolag ska det finnas minst en bolagsman med ett begränsat ansvar (kommanditdelägare) och minst en bolagsman med ett obegränsat ansvar (komplementär). Om den omyndige är kommanditdelägare är han eller hon bara ansvarig upp till den kapitalinsats som han eller hon har lagt in i rörelsen.

Överförmyndarnämnden

Djursholms slott
Box 66
182 05 Djursholm

Tel 08/568 910 15
Tel 08/568 910 00

Tfntider: Mån – ons 9.00 – 11.00, To 13.00-15.00
Hemsida: www.danderyd.se
E-post/Mail: overformyndaren@danderyd.se

Till följd av vad som sagts ovan om **enskilda firmor och handelsbolag är överförmyndarnämnden som regel mycket restriktivt att samtycka till att den omyndige driver företag i sådana bolagsformer**. I dessa fall riskerar den omyndige sina tillgångar och kan bli skuldsatt för lång tid framöver.

Samtycke bör kunna ges till rörelse i form av kommanditbolag, om den omyndige är kommanditdelägare, eftersom den omyndige då endast riskerar ett mindre belopp.

Ansökan till överförmyndarnämnden

För att överförmyndarnämnden ska kunna pröva frågan om samtycke till att förmyndarna låter en omyndig driva rörelse krävs en komplett ifylld ansökan underskriven av förmyndarna. Förmyndare utövar förmynderskapet gemensamt. Om barnet har två förmyndare krävs därför **bådas underskrift på ansökan**.

Checklista:

Vad som ska bifogas till ansökan:

För att överförmyndarnämnden ska kunna bedöma om samtycke ska lämnas enligt 13 kap 13 § föräldrabalken och för att beslutet ska vara väl underbyggt behöver överförmyndarnämnden få ett så uttömmande underlag som möjligt.

- Beskrivning av rörelsens verksamhet och typ av rörelse (associationsform)
- Budget för första verksamhetsåret
- Prognos för de två följande åren
- Bolagsavtal
- Uppgift om vilket ansvar den omyndige ska ha i rörelsen
- Redogörelse om varför det är lämpligt att den omyndige ska driva rörelsen
- Det ska också framgå att den omyndige inte kommer att skuldsätta sig inom ramen för verksamheten
- Det ska även framgå vem som ska ansvara för bokföringen och skattedeklarationer.
- Förteckning över den omyndiges samtliga tillgångar och skulder, bifoga även kontoutdrag/saldobesked från banken
- En skrivelse från föräldrarna där ni intygar att ni står som ansvariga till dess att den omyndige blir myndig om hen hamnar i skuld.

Överförmyndarnämnden

Djursholms slott
Box 66
182 05 Djursholm

Tel 08/568 910 15
Tel 08/568 910 00

Tfntider: Mån – ons 9.00 – 11.00, To 13.00-15.00
Hemsida: www.danderyd.se
E-post/Mail: overformyndaren@danderyd.se